

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ — ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΣ
 Μοιλιήνη 23 Μαΐου 1941
 Περ. Β. — Χρον. 10η — Δρ. Φύλ. 404
 ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
 "Αντικρυστήν" στην "Εθνική Τράπεζα."
 Τιμή φύλλου δοχ. 3 — ΑΡ. ΤΗΛ. 4-75

ΛΕΣΒΙΑΚΗ «ΣΑΤΙΡΙΚΗ — ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ» ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Σ' απόμακρα άκρογιάλια άραχνιασμένα,
 κορμιά τυραγνισμένα,
 μάτια βαθουλωμένα
 νυχτόμερα άγναντεύουν
 τὰ πέλαα και θωρούν,
 θωρούν, θωρούν, θωρούν...
 Καράβια καρτερούν.

(«Νάμουν πουλι νά πέταγα
 άχ νάμουν χελιδόνι...»)

Σε πένθιμα άκρογιάλια όρφανεμένα,
 κορμιά βασανισμένα,
 μάτια κοκκινισμένα
 τὰ πέλαα άγναντεύουν,
 τὰ κύματα ρωτούν,
 ρωτούν, ρωτούν, ρωτούν...
 Λεβέντες καρτερούν.

(«Μήν τόν είδατε
 τόν άπαντήσατε...»)

«Μήν είδατε τόν "Αντρα μου...
 Μήν είδατε τόν Γιό μου...
 Μήν είδατε τ' "Αδέρφι μου...
 Και μένα τόν Καλό μου...»

«Κάπου, θαρρώ, τόν είδα...
 τόν είδα... δέν τόν είδα.»

Και μέσ τόν δάκρυο πνίγεται
 τού γυρισμού ή έλπίδα.

**

"Ενα καράβι δέρνεται στ'άτέλειωτα πελάγη.
 Μύριων Μανάδων ή εύχή στό δρόμο τόν φυλάγει.
 Γυρμένα στην κουβέρτα του — βουβό κι άβουλο πλῆθος —
 τὰ λαβωμένα τὰ πουλιά πεσμένα είνε σέ βύθος.
 Και νάτο τ'άσημόνησο! Βαθειά θαμποχαράζει.
 Τό σκάφος ψυχοσίφουνας μέ μιές άναταράζει.
 "Ο καπετάνιος βλαστημά, σκούζει, βρίζει, άγριέβει
 μά τ'άψυχό του τόν φορτιό ζωντάνεψε, θεργιέβει
 και σαν ένα, χιλίοματο κορμί πετιέται επάνω
 νά δει τ'άπίστευτο δράμα και τ'όνειρο τόν πλάνο.

(«Και καπνόν αναθρώσκοντα ίδέσθαι
 θανέειν [μείρεται]»)

**

'Απ τού χωριού τὰ ξώκλαδα κατά τόν μονοπάτι
 πήραν χαμπάρι τὰ σκυλιά πάλι ένα νυχτοπάτη...
 Μιά πόρτα άνοίγει ντροπαλή, τρυπώνει σαν τόν κλέφτη
 ό "Ημίθεος και μέ λυγμούς μπρός στή γωνιά του πέφτει.

Πουλάκια πληγωμένα
 γυρίζουν ένα ένα.
 Καλώς τὰ παλληκάρια μας τὰ χιλιοπικραμένα.

Τρίβολος

"Ισαμι πού διρίζαμι...

Οί έφημερίδες έγραψαν για τήν
 άποχρέωση πού έχουν οί Λέσβιοι
 νά φροντίσουν μέ έργα για νά
 σταλούν μεταφορικά μέσα στή
 Θεσσαλονίκη και στ' άλλα ήπει-
 ρωτικά έλληνικά λιμάνια πού πε-
 ριμένουν πεινασμένοι και γυμνοί
 οί άποστρατεμένοι φαντάροι μας,
 για νά γυρίσουν στην πατρίδα
 τους. Θα θέλαμε νά συνηγορή-
 σουμε και μεις για τόν ζήτημα αυ-
 τό, αλλά φοβούμαστε μήπως εκεί-
 νοι πού μπορούν και πρέπει νά
 λύσουν τόν πουγγί τους σκεφθούνε
 πώς οί έφεδροί μας είνε πολύ ά-

παιτητικοί. Πραγματικά δέν μπο-
 ρούν νάχουν παράπονα. Ούτε και
 τους επιτρέπεται νά ξεχνούν πώς
 όταν έφεβγαν τους ξεπροβόδιασε
 μέ μουσικές και ντούμπανα, χωρίς
 νά λείψουν τὰ άνθη, οί πάστες
 και τὰ τσιγάρα σέ μικρά μέν πα-
 κέττα αλλά πρώτης ποιότητας,
 διότι μας δίνουν τόν δικαίωμα νά
 τους λέμε άχάριστους. "Αλλως τε
 και Λεσβιακή είνε ή παροιμία πού
 λέγει: "Ισαμι πού διρίζαμι Βα-
 σίλημ κύρ Βασίλημ, τσι σαν άπου-
 ριρίσαμι, πού σ' είδα βρε κασί-
 διμ»

Καλωσορίσματα!

[“Ο άκριβός μας φίλος και συνεργάτης κ. Στρατής "Αναστασέλης γύρισε γερός
 άπ τόν πόλεμο. Για καλωσορίσμα, δημοσιεύουμε ένα άπ τὰ ωραιότερά
 του διηγήματα, τόν «στόν ποταμό», μεταφερόμενο άπ τήν "Αγιασώτικη
 ντοπιολαλιά, στην πανελλήνια δημοτική, μέ τή φιλική και στοργική
 φροντίδα της Κας "Ανδρονίκης "Αρόνη. "Ετσι θα μπορούσαν οί άνα-
 γνώστες μας, και κείνοι πού δέν μπορούν νά νοιώσουν τὰ θέλητρα της
 "Αγιασώτικης διαλέκτου, νά χωρούν μεταφρασμένο άριστοτεχνικά ένα
 άπό τὰ δημιουργήματα τού εξαιρετικού μας αυτού Λεσβιακού ταλέντου
 Γι αυτό τόν σκοπό και ή φίλος των "Ελληνικών γραμμάτων Γερμανός καθηγη-
 τής κ. Ροδόλφος Χέλμ, πού μελετά μέ άγάπη δυό χρόνια τώρα τή Λε-
 σβιακή γλώσσα και λαογραφία ειδικά, μας έδωκε άπ τή μεγάλη επιστη-
 μονική του εργασία πού τήν έχει έτοιμη για έκδοση, τήν ωραία αισθη-
 τική άνάλυση τού σημερινού διηγήματος τού κ. "Αναστασέλη].

ΣΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ

Τού κ. ΣΤΡΑΤΗ ΑΝΑΣΤΑΣΕΛΛΗ

Τόν έφαγε ή ξενητιά πέρα κεί
 πού βολόδερε.

Μέ τόν άχ και μέ τόν βάχ κυλού-
 σαν οί μέρες κ'οί νύχτες του, ώς
 πού γινήκαν ένα σωρό χρόνια, μιá
 ζωή δλάκερη.

"Εβαζε στό νοῦ του τὰ παιδιá-
 στικά του, τόν σπιτάκι τους, όλα τὰ
 συνομήλικά του πού σκοτώνονταν
 στό παιχνίδι μέσ τὰ χαλάσματα
 και τὰ χαντάκια. Αὐτῆς οί θίμη-
 σες τόν τραβούσαν νά γυρίσει πίσω
 και τού στοίχιζε πολύ όποτε λεί-
 βαινε γραμμα και τόν αναστάτωναν
 μέ τὰ ξεχωριστά τὰ χαιρετίσματα
 και μέ τόν καημό της Μάνας του,
 πούχε τόν καμένο τάχειλι νά τόν
 δει «πριν της βάλουν τόν κεραμίδι
 στό στόμα».

Νύχτες δέν έκλεινε μάτι, έχανε
 τόν ύπνο του, μά σαν έξημέρωσε
 ή Θεός τή μέρα τόν κατάπαιρνε ή
 δίψα τού παρῶ

"Ο έρμος ή παρῶς είνε πλάνος.

"Αμα βύρνε τόν πουγγί του ά-
 πό λεφτά και ή ράχη του άπό χρό-
 νια—θα ήτανε σαραντάρης τώρα
 —ξεπρόβαλε, μέσ στην άνοιξη, στό
 χωριό του, κ'έχυσε δάκρυα πύρινα
 πάνω στό μνήμα της Μάνας του.

Μέσ στο χωριό τόν γνώριζαν μιá
 δέν έγνωρίζε. Τους γεροντότερους
 σά νά τους μισοθυμότανε.

Τού λέγανε τόν «καλῶς ώρισες»
 κι αυτός τους έσφιγγε τόν χέρι μέ
 καλωσύνη και καμάρι, για τήν ά-
 γάπη τού κοσμου πού τή νήστεψε
 χρόνια τώρα, γιατί τούχε ξεράνει
 τήν καρδιά ή ξενητιά.

Παντού είχαν ένα καλό λόγο
 νά τού πούνε και οί νιές, κανένα
 γαρούφαλλο, μακάρι κ'ένα κλωνί
 ματζουράνα, νά τού δώσουν.

Διάβαινε κιόσους τὰ σιγανο-
 μουμουρίσματα άπ'τὰ πεζούλια,
 πώς είνε ίδιος ή Μάνα του ή συ-
 χωρεμένη, όμορφο παλληκάρι, πώς
 έφερε μάτσο τὰ λεφτά και πώς θα
 τρίζουν της Μάνας του τὰ κοκα-
 λάκια στό κοιμητήρι, Θεός σωφρές
 τής.

"Αίωμα νά συνηθίσει ή "Αριστής
 τόν χωριό. "Ολα, όσκαιτά σκακίκα,
 τού φαίνονταν μικρά και περιορι-
 σμένα, σά νά δειλιάζαν νά τού δεί-
 ξουν τή χάρη τους και νά ξεθα-
 ρέψουν μαζί του.

Λαχταρούσε νά γίνει πάλι σαν

πρώτα, ένα μέ τις πέτρες και τόν
 χῶμα, και νά φύγει ή στυφάδα
 πού άπόμεινε στό στόμα του.

Δέν τόν χωρούσε ή τόπος.

Στους καφενέδες δέν μπορούσε
 νά βρει εύχαρίστηση γιατί οί νοι-
 κοκυραίοι άνοίγανε τόν τετραβάγγε-
 λο και τούλεγαν νάγροάσει και ένα
 χτηματάκι και πώς ή τάδε κοπελί-
 λούδα είνε φοινίκι μελωμένο γιαύ-
 τόν.

Μιά Κυριακή πρῶτῶ πρῶτῶ πήρε τὰ
 μονοπάτια νάβγει άπ τις σκοτού-
 ρες και τὰ κουτσομπολιά και νά
 ξανασιώσει στό βουνό.

Τώρα έννοιωσε νάμερώνει ή καρ-
 διά του και νά τόν συνεπαίρνει
 μιá χαρά παιδιώτικη, άπαράλαχτα
 σαν τότε πού πήγαινε νά βουσκίσει
 τήν κατσικούλα τους.

Θυμήθηκε τις «άνεσπάδες» πού
 έστηνε και τὰ παρῶλια πού έφτι-
 αχνε μέ τὰ βλαστάρια της καστα-
 νιάς και ός πού νά τόν καλοκατα-
 λάβει, βρέθηκε στό Πόταμο.

Δρασκελήσε δυό-τρεις πέτρινες
 περαματιές και πήρε λαγκάδι-λα-
 γκάδι τόν άνήφορο.

"Ανασκουμπομένος ός τὰ γόνα-
 τα, τσαλαβουτούσε μέσ τόν ποταμό
 κ'έκανε χάξι νάνασηκῶνει τις πέ-
 τρες νά πιάνει καβούρια, νά τάφί-
 νει πάλι έλεύθερα κ'έκείνα νά ξα-
 νατρυπώνουν στις κρύφτες τους.

Σέ μιá μεριά κάθισε νά ξαπο-
 στάσει.

Ξαφνικά έτριξαν άπ' αντικρῶν
 τὰ χαμόκλαδα και οί βουσινοῦδες
 ξαναῶξαν.

Αυτῶ χείρα άφραμα πιρσιμέρισαν
 δεξιά ξεβῶν τὰ κλαδιά και φανε-
 ρώθηκε μιá κοπελιά, σαν άγγελός
 Κυρίου.

Κόπηξε ή άνεσημά του.

Μέσ τὰ κλαδιά πούσταῶζανε δρο-
 σιά και γυαλοζοπούσανε σαν πο-
 λυέλαια, εῶταν Αὐτή πού τόν μα-
 γεψε μέ τὰ μάτια της και τὰ νιά-
 τα της πού σκιρτούσανε κάτω άπ'
 τόν μπλουζάκι της σαν άγρίμια μι-
 ντρισιμένα.

Χαμογέλασε κείνη και αυτός
 βαρυνάστανε, σά χαμένος.

Τόν καλωσόρισε και βάλθηκε νά
 τόν ρωτά.

Δέν μπορούσε πιά αυτός νά βα-

(“Η συνέχεια στή 2η σελίδα)

(Συνέχεια απ' τη 1η σελίδα)

σταχτεί και σύφθηζε ως τὸ φράχτη.
— Σένα γυρεῖω χρόνια τώρα.
Δὸς μου ἀπ' τὰ χεῖλιά σου τὸ βοτάνι νὰ κειάνω τὴν καρδιά μου πού τὴν μάραινε ἡ ξενητιά. Φίλησέ με κι ἄς π'θάνω.

— Νὰ σὲ φίλησω ἑκατὸ φορές ξάδευρε, καὶ πήδηξε ἀπ' τὸ φράχτη σὰ ζαρκάδι.

— Παιὰ εἶσαι, ὦ κοπέλλα!

— Ἀμὲ δὲν εἶμαι ἡ Λεμονιά τῆς θειᾶς σου τῆς Μελισσινῆς!

— Ποῦ νὰ σὲ θυμάμαι ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια!

— Ναι ξάδευρε. Τότε ποῦφυγες ἤμουνα λεχοῦδι. Μήδ' ἔγω δὲ σὲ θυμάμαι, μὰ τῶμαθα πὼς ἦρθες κι ἀπ' τὴ φωτογραφία σου σ' ἀναγνώρισα. Χαράς το νὰ μὴν ἔρθεις στὸ σπίτι! Ἐλα δὴ τώρα νὰ φᾶς κανένα κερᾶσι μὲς στὸ περιβόλι.

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Τοῦ Dr RUDOLF HELM

Α

I. Ἡ ὑπόθεση τοῦ διηγήματος τοῦ κ. Ἀναστασίου «Στὸν Ποταμό» εἶνε ἕνα θέμα πανανθρώπινο, τοποθετημένη ὅμως μέσα στὸν κύκλο τῆς Πατριδῆς τοῦ συγγραφέα, τὴν Ἀγιάσο. Αὐτὸ δίνει στὴν ἱστορία ἀληθοφάνεια.

II 1. Τὸ διήγημα εἶνε ἕνα παράδειγμα χαρακτηριστικὸ γιὰ τὸν τρόπο πού ὁ συγγραφέας ὅτι παίρνει ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸ κόσμον τὸ ἀφομοιώνει μέσα του καὶ τὸ ξαναζύνει, πλάθοντας τὸ μῦθον καὶ δίνοντάς του τὴν ἀτομικὴ του καλλιτεχνικὴ σφραγίδα. Στὴν προκείμενῃ περιήγηση τὰ στοιχεῖα πού πῆρε ἀπ' ἐξῶ ὁ ποιητὴς εἶνε οἱ συζητήσεις πού δοκίμασε ἀπὸ τὴν ἀφήγηση πού τοῦ ἔκανε ὁ καλύτερός του φίλος ὁ Στρ. Παπανικόλας, γιὰ μιὰ τυχαία εἰδυλλιακὴ συνάντησίν του μέσα σ' ἕνα βαθίσκιωτο ποτάμι τῆς περιοχῆς τῆς Ἀγιάσου, μὲ ἕνα ὄμορφο καὶ ξυπνὸ κορίτσι πού εἶτανε συγγενῆς του καὶ δὲν τὸ γνώριζε.

2. Τὸ πραγματικὸ αὐτὸ περιστατικὸ πού ἔδωσε στὸν ποιητὴ τὴν ἀφορμὴ τοῦ διηγήματος τούτου, καταλαμβάνει μόνον τὸ τελευταῖο τρίτο τοῦ διηγήματος, δηλ. τὸ τέλος. Προηγεῖται κάτι, πού ζοῦσε ὁ ἴδιος ὁ ποιητὴς ἐκείνη τὴν ἐποχὴ. Ἡ ἐπιστροφὴ του ἀπὸ τὴν ξενητιά.

Ἐδῶ συναντοῦμε ὅλα τὰ λεπτότερα αἰσθηματὰ του, πού τὰ φαίνει μέσα σὰν ὄμορφο σχέδιο κρεββατῆς. Ξενητιά, ἐπάνοδος καὶ συνάντηση, αὐτὲς εἶνε οἱ κυρίαρχες ἰδέες, τὰ τρία ἄς ποῦμε κυριώτερα μέρη τοῦ σχεδίου τῆς φασιάς. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ στὸ διήγημα τοῦτο τοῦ Α. παρουσιάζει μιὰ διαύγεια στὴν ἐξέλιξη τῶν πραγμάτων, διαύγεια πού πετρεχάινεται— γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουμε ἀρχιτεκτονικὸν ὄρο— μὲ γραμμῆς εὐθεῖες, πλεονεκτικῆς ματα ἄλλως τε πού διακρίνουν τὰ περισσότερα τῶν διηγημάτων του.

III 1. Ὁ Ἀναστασίου εἶνε ὁ τεχνίτης δημιουργὸς τῶν τύπων. Τὸ σῶμα τῶν δημιουργημάτων του, πού τὸ πλάθει μὲ τὸ καλλιτεχνικὸ του χέρι, παρουσιάζει ὄχι μονάχα καλλιτεχνικὴ στερεότητα ἀλλὰ καὶ πολὺ πετρεχημένη ἐξωτερικὴ μορφή. Ἀκόμα ὁ ποιητὴς τοῦ ἐμφυσᾷ ἀληθινὴ ἀνθρώπινη πνοή, τοῦ διοχετεύει αἷμα παλλόμενον πού σταλάζει μέσα του, ὅλα ὅσα ἄκουσε μὲ τὰ δικά του ἄφτια καὶ ὅσα παρατήρησε ὁ ἴδιος στὴ ζωὴ. Ὁ νοῦς του, μὴ βαρυνόμενος ἀπὸ τὴν ἑπιστήμη, τοῦ ἀφίνει τὸ πλάσμα τοῦ αἰσθηματος, πού οἱ πλαστικὲς δυνάμεις τῆς ἀνδρικής ἡλικίας του ἐψώνουν σὲ ἀληθινὸ ἔργο Τέχνης. Ὅποιοι μπεζέ μέσα στὴ νοσηρότητα καὶ στὴν καλλιτεχνικὴ δημιουργικότητα τοῦ

Ἀναστασίου θὰ καταλάβει ὅτι διαλέγει τὴν κάθε λέξη καὶ τὴν τοποθετεῖ στὴν πρέπουσα θέση, διότι ἀκριβῶς ἐκεῖ σχηματίζει μιὰν εἰκόνα ἢ ἔκφραση, μὲ τὰ ὁποῖα συνδέει ὀρισμένα γεγονότα τῆς ζωῆς του ἢ μιὰν ὀρισμένη παρατήρηση. Μεταχειρίζεται τὴ ντοπιολαλιά τῆς Ἀγιάσου ἀλλὰ ὅπως αὐτὸς—παρὰ τὴν ἀπλότητά της, τὸν ἀπλὸ χωριανὸ χαρακτήρα της—τὴν κατανόει καὶ τὴν ἐκφράζει κλασσικά. Ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ μεταφορικὸ τῆς στοιχεῖο εἶνε πού τῆς δίνει περισσότερὴ πρωτοτυπία καὶ τὴν ξεχωρίζει ἀπὸ τὴ δική μας τὴν καθομιλουμένη, πού ἡ καθημερινὴ χρῆσις τὴ φθείρει σὰ νόμισμα σὲ κυκλοφορία, ἀφαιρεῖ τὴν οὐσία ἀπὸ τὰ πράγματα καὶ τὰ μεταφέρει στὴ σφαῖρα τῶν ἀφηρημένων. Ἐμεῖς σκεφτόμαστε ἄλλως ὁ ἄνθρωπος τοῦ χωριοῦ παραστατικώτερα, συνδέοντας μὲ κάθε λέξη κάτι τὸ συγκεκριμένον, μὰ ζωντανὴ εἰκόνα ἢ παράσταση.

2. Γιὰ τὴ γλώσσα τοῦ Ἀναστασίου θὰ μιλήσουμε σὲ ἄλλο μέρος. Εἶνε μοναδική, φυσική, γεμάτη ἀπὸ εἰκόνες πού δὲν τις βρίσκει κανεὶς εὐκόλα ἄλλου. Εἶνε ὅμως καὶ καλλιτεχνικὴ σὲ μέγιστο, βαθμό, διότι τὴν πλάθει ἡ δημιουργικότητα τοῦ ποιητῆ, κι ὄχι μιμητικὴ ξένης φιλολογίας. Ἐδῶ θάχουμε νὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν οἰκοδομικὴν του. Εἶνε ἐντελῶς ὀργανικὴ, περνᾷ σὲ ἴσια γραμμῆ, διότι τὴν ἐξελίσσει ἐπάνω σ' ἕναν τύπον πού εἶνε πολὺ κοντὰ ἀπὸ ἀνθρώπινη ἄποψη. Πάνω σ' αὐτὸν τὸν τύπο ἐξελιίσεται ὅλη ἡ δράση.

Καὶ γιὰ τὴν μᾶς ζωγραφίζει μὲ τὸ πινέλο ἀκριβῶς αὐτὸν τὸν τύπον τόσο λεπτομερῶς, μὲ τόση ἀγάπη; Διότι εἶνε ἡ δική του πάλη, ἡ δική του τύχη. Τὸ ἄχ καὶ βᾶχ τῆς ἀγάπης ὁ ἴδιος τὸ ἔχει καὶ πολεμᾷ στὴν ψυχὴ του. Δὲν τὸν ἀφίνει νὰ ἡσυχάσει. Ἡ ζωὴ του ἀκόμα δὲν ἔχει τὸ περιεχόμενον, πού τὸ λαχταράει τόσο πολὺ.

Β

I. Μὲ βαρεῖα ψυχικὴ διάθεση—τὸ «φαγίντουν» τὸν ἔφαγε, τοποθετημένο στὴν ἀρχὴ τῆς πρότασης, μᾶς τὸ λέει—εἰσάγει ὁ ποιητὴς στὸ διήγημα. Εἶνε ἕνα κομμάτι, γιὰ νὰ μὴν ποῦμε βαρεῖας, μελαγχολικῆς μουσικῆς, πού ἀρχίζει μὲ μιὰ «παραφωνία». Καὶ τὴ δυναμώνει ἀκόμα μιὰ συγχορδία δυνατὴ μὲ γεύση στυφῆ ἢ λέξη «ξενητιά» πού μᾶς τὴν τραγουδοῦνε πλῆθος λαϊκὰ τραγούδια. Τὸ «λιόντουν» (βολόδευρε) μᾶς βεβαιώνει πὼς ἡ ζωὴ του δὲν εἶχε ἀκόμα περιεχόμενον, σκοπὸν ὀρισμένο. Καὶ τὸν ἴδιο χρωματισμὸ ἔχει τὸ «τολούσαν» (κυλούσανε) γιὰ τὴς μέρες καὶ νύχτες. Ἡ λέξη «ζωὴ» εἶνε ἀνασκόπηση. Ἐρχοῦν-

ται οἱ ἀναμνήσεις, χτυπᾷ ἡ φωνὴ τῆς συνείδησης, μιλοῦνε οἱ νόμοι τοῦ αἵματος καὶ θέλουν τὸ δίκιο τους, μὸλις ἡσυχάζει ὁ ἄνθρωπος. Ἐπειτα βλέπουμε καὶ πὼς ἐκδηλώνεται ὁ ἐσωτερικὸς ἀγῶνας τῆς ζωῆς ἀπὸ τὸν ὁποῖον πρῶτῃ πρῶτῃ βγαίνουν νικητὲς «ἡ ἀγάπη τοῦ πράττειν, ἡ ὁρμὴ πρὸς ἐργασίαν». Μὲ αὐτὰ ξεχνᾷ τὸ πᾶν. Γὰ θέματα τὰ μεγάλα τοῦ παρόντος. Τὸ ἀνδρικό στοιχεῖο, τὸ λογικὸ ἐξουδετερώνει τὸ αἰσθηματὸ μέσα του ἀλύπητα, τὸν παγώνει. Ἐδῶ ὁ ποιητὴς μᾶς μπάζει μέσα σ' ἕνα πρόβλημα πού ἡ ζωὴ θέτει σὲ πολλοὺς ἀνθρώπους.

Μὲ τὴ παραστατικότητα μᾶς περιγράφει τοὺς παλμούς τῆς καρδιάς ἑνὸς ἀνθρώπου, τὴ στιγμή πού λαμβάνει τὰ γραμμάτια ἀπὸ τὸ χωριὸ του, τὴ τρυφεροὺς ἤχους ψάλλει ἀπὸ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴ μητέρα καὶ τὸν ἀνεκπλήρωτο πόθο της καὶ λαχτάρει! Ἐὰν τὸ εἶχε γράψει ἕνας Γερμανὸς ποιητῆς ὁ Γερμανὸς κριτικὸς θὰ τὸ παρέβαλλε μ' ἕνα ἀπὸ τὰ συγκινητικὰ κομμάτια τοῦ Σούμπερτ, τὴν ἡμιτελῆ συμφωνία, πού ἐκφράζει μέσα τὸν ἴδιον ἀνεκπλήρωτον πόθο καὶ τὴν ἄρνησιν τῆς ζωῆς. Μὰ καὶ σὰν τὸν Σούμπερτ ὁ Ἀναστασίου βρίσκει κάθε στιγμή τὴν ἐσωτερικὴν δύναμιν νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἄρνησιν καὶ νὰ ὑψωθῆται ξανά σὲ θεϊκὸ. Ἐτσι ὁ ξενητεμένος Ἀριστὴς γυρίζει στὴν Πατρίδα του.

2 Καὶ ἡ δευτέρη παράγραφο, δηλ. ὁ γυρισμὸς ἔχει κάτι τὸ συμβολικὸ γιὰ τὴν ἀνθρώπινη τύχη. Πόσοι τρέχουν καὶ κουράζονται στὴ ζωὴ, παραιτοῦνται ἀπὸ ὅλα τους τὰ ἀγαθὰ: τὴ φύσιν, τὸ σπιτικὸ τους, τοὺς φίλους καὶ ἀκόμα καὶ τὴ δημιουργία οἰκογένειας. Καὶ τὴ στιγμή πᾶ πού εἶνε ἐτοιμοὶ νὰ ἀπολαύσουν τοὺς καρπούς τῶν μόχθων τῶν, ἀντιλαμβάνονται ἔξαφνα πὼς ἔχασαν ἄδικα τὸ πολυτιμότερον τῆς ζωῆς, τὰ νιάτα τους, τὰ χρόνια τῆς παλληκαριᾶς τους.

3. Τὸ ὅτι ὁ Ἀναστασίου ξέρει ἄριστα νὰ περιγράψει τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ ξενητεμένου, μᾶς εἶνε κάπως ἐξηγημένο. Ἐξῆσε καὶ ὁ ἴδιος μακρὰ ἀπὸ τὸ νησί του. Ἀπὸ πού ὅμως παίρνει, αὐτὸς, πού εἶνε ἀκόμα στὴν ἀρχὴ τῶν τριάντα του χρόνων αὐτὴ τὴ βαθιὰ ἀνθρώπινη γνώση; Εἶνε μόνον ἡ δημιουργικὴ δύναμιν τοῦ ποιητῆ;

Καὶ ὁ χαμὸς τῆς Μητέρας του εἶνε στὴν ἴδια γραμμῆ. Πόσοι ἀνθρώποι δὲν κατορθώνουν νὰ κάνουν μιὰν οἰκογένειαν ὕστερα ἀπὸ κόπους καὶ κόπους! Τὸ πληρώνουν ὅμως αὐτὸ τὸ ἀπόκτημα μὲ ἕνα ἀντίδοτον.

Ἄλλοι οἱ χορδὲς πού χτυπᾷ ὁ Ἀναστασίου δονοῦνται μέσα μας. Καὶ γι αὐτὸ μᾶς τὸν φέρνει τὸν ξενητεμένο του τόσο κοντὰ μᾶς ὅπῃ ἀνθρώπινη ἄποψη.

Ἡ συνάντησιν μὲ τοὺς χωριανούς του στὸ χωριὸ εἶνε μιὰ χαριτωμένη μικρογραφία, πού πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀντιοικία, παλληκαριᾶ καὶ σύγχρονα λεπτὰ καὶ γεμάτη αἰσθηματὰ ψυχῆ τοῦ Ἀναστασίου. Ὁ ἴδιος ἔζησε τὴν πρώτην ἐπάνοδό του. Πρῶτα μᾶς ἐξεικονίζει τὰ ζωντανά. Ὑστερα τὰ ἀψυχα. Τὴς «ἐνεργοὺς δυνάμεις» κατανόει πρῶτα τὴν ὑποδοχὴν τοῦ ξενητεμένου ἀπὸ τοὺς χωριανούς

του καὶ τὴ συμπεριφορὰ τους ἀπέναντί του. Τὸν περιβάλλουν μὲ ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν, καθὼς τὸ κάνει καὶ ὁ ἴδιος.

Ὁ τόπος πού βρίσκεται τώρα εἶνε ὁ ἴδιος καὶ ὅμως δὲν εἶνε ὁ ἴδιος. Οἱ ἀνθρώποι τὸν θυμοῦνται κι αὐτὸς μὸλις μισοθυμάται τοὺς γεροντότερους. Μαζὶ μ' αὐτὰ μᾶς κάνει καὶ μιὰ φιλοσοφικὴ παρατήρησιν. Ὅτι τὸ σχετικὸν ἔχει τὴν ἀξία του δίπλα στὸ ἀπόλυτον. Τὰ σοκάκια τῆς Ἀγιάσου μᾶς φαίνονται φυσικὰ μὲ τὰ σπίτια καὶ τὸ πλάτος τῶν. Πὼς τὰ βλέπει ὅμως ὁ ἄνθρωπος πού γυρίζει ἀπὸ μεγάλη πολιτεία;

Τὸ μείγμα ἀπὸ ἀγάπην πού τοῦ προσφέρει τὸ Κοινὸ καὶ ἀπὸ ὑπολογισμὸ, πού παίζει μεγάλο ρόλον στοὺς γάμους, μᾶς τὸ παρασταίνει παραστατικώτατα.

Δὲν ξέρει κανεὶς πρὶν ἀπὸ τὰ δυὸ εἶνε ἡ κινητήρια δύναμιν, ὅταν τὰ κορίτσια τοῦ προσφέρουν λουλούδια ἢ ἂν εἶνε καὶ τὰ δυὸ μαζὺ.

Πρότασιν μὲ πρότασιν μᾶς ἐρχονται σὰ μιὰ χτυπιὰ. Ἀπλὲς κύριες προτάσεις καὶ στὸ τέλος ἡ περίοδος. Τὸ σύνολον ὅμως εἶνε γεμάτο εἰκόνες.

4. Ὁ ὀρατὸς περίπατος πού μᾶς τὸν περιγράφει ὁ συγγραφέας εἶνε κάτι πού εὐχαριστεῖ ξεχωριστὰ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴ μεγαλούπολιν. Καὶ αὐτὸς μόνον, καθὼς καὶ ἕνας φυσιολάτρης μπορεῖ νὰ νοιώσει τί λένε τὰ λίγα λόγια του. Ὁ Ἀναστασίου σ' αὐτὸ τὸ κομμάτι περιορίζεται νὰ μᾶς περιγράψει τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ ξενητεμένου. Ἡ ψυχολογία του μᾶς δίνει ἐδῶ μιὰ μοναδικὴ εἰκόνα. Ἡ φύσιν ἐμπνέει τὸν ἄνθρωπον, τὸν παρακινεῖ στὴς πράξεις, τὸν κάνει νὰ ξεχνᾷ τὸν ἑαυτὸν του, διότι οἱ ἀναμνήσεις εἶνε τώρα τόσο δυνατὲς ὥστε τὸ αἰσθηματὸ νὰ πνίγει τὸ λογικόν.

Σ' αὐτὴ τὴν κατάστασιν τῆς ψυχῆς ἀνακατεῦεται καὶ τὸ δικὸν του ἔνστικτον. Συναρπάξεται φυσικὰ ἀλλὰ ἐκεῖνο πού μιλεῖ σ' αὐτὴ τὴ στιγμή εἶνε οἱ Νόμοι τοῦ αἵματος. Μικρὸς μεγάλωσε μὲ τὴ φύσιν καταλαβαίνει τώρα τὸ μεγάλο χάσμα πού ἀνοίξε ἡ ξενητιά ἀνάμεσα του καὶ στὴ Φύσιν. Τὸ αἷμα μέσα του βρίσκει μόνον τὴν κατεῦθυνσιν. Θέλει νὰ γίνῃ ἕνα μὲ τὴ γῆ καὶ μὲ τὴς πέτρες.

Εἶπε ποτὲ ἄνθρωπος μὲ τόσο λίγα λόγια καὶ μὲ τόση ἐπιγραμματικὴν τὸ σύνδεσμον τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴ γενέτειρά του, τὴν ἀγάπην πού μπορεῖ νὰ χεῖ ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὸν τόπον του;

Δὲ βρίσκουμε ἐδῶ περιγραφὴ τῆς φύσης ἄμεση ἀλλὰ ἔμμεση. Ἄν περνᾷ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἐλαιῶνες τῆς Ἀγιάσου ἢ τῆς Θεομῆς μέσα στὴ μεγάλη ἐρημίαν, πρὸ παντὸς τὸ χειμῶνα, ὅταν ὁ ἀγέρας περνᾷ ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν δένδρων—καὶ αὐτὸς εἶνε τὸ μόνον πού δίνει κάποια ζωὴ καὶ κίνησιν—τότε θὰ καταλάβει τί θὰ πεῖ αὐτό. Κάθε πέτρα θὰ γίνῃ φίλος σου καὶ κάθε χωράφι θὰ σκλαβώσῃ τὴν ψυχὴν σου.

Ἢ Τὴς πρώτες μέρες ἀκόμη ὁ Ἀριστὴς βρίσκεται σὲ ψυχικὴ ἀκαταστασία, τὸν κατέχει τὸ στυφὸν τῆς ζωῆς. Μόνον ἡ Φύσιν τοῦ δίνει ζωὴν, τὸν συναρπάζει. Τὰ καθημερινὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ εἶνε βαρετά.

Ὁ χαρακτηρισμὸς ξετυλίγεται ὡς τὴν ἀκρῆ. Ὁ Ἀριστὴς εἶνε ἔτι

«ΤΡΙΒΟΛΟΣ»

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΕΣ

ΔΕΣΒΟΥ	ΔΡΑΧ	120
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ		150
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Α. Αγγλίας	1
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ	ΔΡΑΧ.	3

Οι συνδρομές προσηλώνονται

Κιόσκιος - Διευθυντής
ΣΤΡΑΤΗΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΣ
Κατοικία : Βουναράκι

Η ήχώ της Λήμνου

Σε μιά φαλαγγίτισσα

Με τη στολή σαν σ' είδα της ΕΟΝ,
νάξερες πόσο σε συμπάθησα!
Πόσες φορές κατόπι σου νά τρέξω,
με τρόπο, δέν προσπάθησα;

Μ' αυτό, δέν τόκανα γιά τό λεβέντικο
τ' ώραίο σου παράστημα,
μηδέ γιά τά κορδόνια τά χρυσά
και τάλλα σου διάσημα.

Δέν τόκανα γιά τό κομψό σου δίκοχο,
γιά τά χρυσάχτινα τ' αστέρια σου,
τις έπωμίδες, τά γαλόνια τά κουμπιά
τά γάντοφορεμένα χέρια σου.

Μηδέ γιά τίς τιμές και τή μεγάλη θέ-
[ση σου,
τή ζώνη, τή γραβάτα, τή δαχτυλιδέ-
[νια μέση σου
μόν' τόκανα—άχ βάσανά μου, άχ με-
[ράκια!—
γιά τά λευκά σου, γυριστά, κοντά...
[καλτοάκια!

Κάστρον Λήμνου ΔΕΣΒΙΟΣ

νας χαρακτήρας όμοιογενής λε-
πτός αλλά και στερεός. Όλος ό
χαρακτήρας είναι κουρδιομένος σ'
έναν τόνο. Όλες οι τρυφερές χορ-
δές, πού τίς χτυπά ό ποιητής, ή-
χούν σαν ένα χορευτικό παιχνίδι
της «δξείας φωνής». Αλλά όφί-
στανται μιάν απότομη μεταβολή.
Ένα άλλο μοτίβο μπαίνει μέσα
στό ειδύλλιο της Φύσης κατά τόν
πρωινό του περιπατο στον ποτα-
μό. Αυτό αποτελεί τήν παύση των
ήχων, τό τέλος του συνόλου. Αρ-
χίζοντας με ένα ήρωικό θέμα —
γιά νά μιλήσουμε στη μουσική
γλώσσα -τελειώνει με τόν ανεκπλή-
ρωτο πόθο. Η Φύση και ή Αγα-
πημένη του του γεννούν πρώ-
τα τρυφερά αλλά άντρίκια αισθή-
ματα. Από ένα όνειρο της φαν-
τασίας φτάνει σ' ένα παραμύθι
της πραγματικότητας. Αλλά τό
παραμύθι, πού προσπαθεί νά του
δώσει μορφή, μένει παραμύθι, έ-
πειδή ή Τύχη παρεμβαίνει. Αυτή
είναι τό *καλλιτεχνικό μέσο του
ποιητή, γιά νά αποκόψει τό κοινό
τέλος, τό γάμο, πού φυσικά μετα-
ξό συγγενών αποκλείεται.

III Η λαϊκή γλώσσα είναι πλούσια
σε εικόνες και σε παραβολές. Έ-
χει και μεγάλο θησαυρό από πα-
ροιμίες, πού επίσης αποτελούν πα-
ραβολή, παρεμνή απ τή Φύση ή
τή Ζωή. Όποιος δέν κατέχει με-
γάλο θησαυρό από παροιμίες δέν
μπορεί νά εκφράσει όλες τίς λε-
πτότητες της ζωής. Του λείπει τό
πλαστικό, τό χτυπητό της εκφρα-
στικότητας.

Ο Αναστασέλης όμως κατέχει
τό κλειδί του μαγικού αυτού θη-
σαυρού, άπ όπου άντλεί και μάς
κερνάει με σπατάλη. Είναι τά με-
γάλα μέσα της τεχνοτροπίας του.
Αυτό τό κάνει έν μέρος συνειδητά
γιά νά δίνει δύναμη και πλαστικό-
τητα στη γλώσσα του, και πολλές
φορές ασυνείδητα, ένφ άποδίδει
άπλωσ τή γλώσσα του Λαού.

Η Μ Υ Τ Ι Λ Η Ν Η

Επιγράμματα

Σε άγαλμα λιονταριού
Τόσο καλά ό ποιητής
σε σκάλισε στην πέτρα
π' όταν σε βλέπω σκιάζομαι
και φέβγω χίλια μέτρα.
Ψυχ—' Αρης

Συρρεαλιστική στήλη

Ελιγμός
Στά μαβιά κρόσια της όδύνης
Στ' άγάλματα της άγωνίας
Στίς υγρές σιωπές
Υπάρχει ένα πρόσωπο
Τόσο πολύ βγαλμένο από τά δάκρυα
Τόσο άκατανόητο
Γών ματιών σου πού ρέουνε
Από τήν πλάτη του έρωτα.
'Οδυσ. 'Ελύτης

Τριβολικοί στοχασμοί

§ Η γυναίκα και στίς μεγαλειότερες
συμφορές δέν ξεχνάει τήν κοκεταρία.
§ Η φάβα και τά γυναικεία δάκρυα
κρύβουν πάντα κάποιο λάκκο.

Όνειροκρίτης «Τριβόλου»

'Αρτος. Έάν ίδεις καρβέλιον κατ
όναρ ει μόν μονόν ό όνειρος καλός έ-
στίν όπωσούν, ει δέ διπλούν, μεγάλη
τά του στομάχου σου βάρσανα.
'Φλόγα. Φλόγαν έάν ένυπνιασθείς
άταιγαρίαν σημαίνει ό όνειρος.

Λόγια Μεγάλων Άνδρών

«Τέλειωσε κι αυτή ή 'Οδύσεια» 'Ο-
δυσέας Σκαναβής.
«Άραγε θά με άναγνωρίσει ή
Μπέλλα μου;» Βάσος Παπανικόλας.
«Πού είναι ό Τσουπής;» Π. Κου-
κούτας.
«Βρίσκετε καμιά διαφορά στη Μυ-
τιλήνη;» Σοφ. Βουρνάζος.
«Όχι. Οι Μυτιληνιοί είναι πάντα οι
ίδιοι.» Ξέν. Άμανίτης.
«Μεγάλωσες Άγγελικούλα μου!»
'Ανδρ. Κυπαρίσης.
«Δέ φταίμε μεις, φταίτε σείς πού
μάς πιστευτήκατε» Στρ. Άναστατέ-
λης.
«Μ' αποθύμησε Λενιώ;» Βαγ. Κα-
ραγιάννης.
«Και τώρα τί θά πίνουμε;» Γεώργ.
Κρητικός.
«Θά πάθουμε ύδωρ-κίαν» Άργ.
Μπέμπης.
«Είμαι ζουλόφθων» Ι. Κατζηδημη-
τρίου.
«Θά λάβω προίκα περι τό έκατομύ-
ριον» Π. Ήλιογραμμένος.
Μ' άρέσουν τά συζυγικά σπόρτ» Ι.
Ζαφειρίου.
«Θά καλέσω τά πνεύματα των νε-
θνεόντων» Μ. Καραφύλας.

Εκδόσεις

Πρ. Τζοάνου : «Θά γυρίσω ξανά».
Ν. Άρώνη : «Νυσταλέα εύχαι».
Γιάν. Παπανικόλα : «Τό συμπεθε-
ρικό Μοναστήρι».
Στρ. Παρασκευαΐδη : «Η αιμία έ-
πάνοδος του μπουλουκίου».
Γ. Πασβούρη : «Πώς άδυνατίσα».
Π. Βουλαλά : «Μεταπολεμικές ά-
σχολίες».
Π. Χατζανδρέα : «Τό θερινό μου».
Λεν. Καραγιάννη : «Ό μήν του
μέλιτος». (Β' έκδοσις έπηρεξημένη).

Μυτιληνέικες κουβέντες

Κουμπάνι

Του έν άποστρατεία κυνηγού
κ. ΒΑΣΙΛ. ΑΠΟΙΚΟΥ
Κύρ Τριβουλα, άρχιφέφτ,
Θρηνώ κι ούδύρουμι του καμένου
του τφέτσιμ. Του πήγα μουνάχόσιμ
μι τά χέριαμ τοί του παρεδουσα σά
π' παρεδουσι ή Γιγούδης του Χρι-
στό. Ούλι νύχτα άπού σπιρού του
είχα μες τν άγκαλιάμ τοί του χρο-
βγα σά μουρέλι. Τοί θμούμασαν τά
παλιά μας τά ζαμάνια τά άνιστινά-
ζαμι το ήβγινι καπνός άμ του στό-
μαμ τσ άμ ντ μπούκατ.

Που είσι, καημένι κύρ Θρασουβου-
λι Μιλανδινέ νά δεις τούν κυρ Βα-
σιλάκι άφουπλισμένον! Που είμι
τοί ού μίστιρ Ρόμπινσον, πδφαγίς ά-
πί τούτου του τφέτο χλιάδης πλέλια
τοί ζλάπια! Άν πιθάνατι καλά κά-
νατι τοί δέ ζεΐτι νά μη όπαραχτεί το
ή δκή σας ή καρδιά σαν τή δκήμ.

Μι τί καρδιά του πήγα τοί του
παρέδουκα, μόνι Ιγώ του ξέρου. Του
τύλιξα άβγή άβγή μες τά μπαμπά-
του, άφου του πασάλιψα γκράσου
μέσα τσ' δξου, του φάστοιουσα ύστι-
ρα μι μπαμπατορη φανέλα άσπρ σά
σάβανου τοί του πήγα.

Είπα στον Κύρ Ζαφείρ του Γιαν-
νέλι, πέκανι του Δήμαρχου τσεΐνις
τς μέρις. Του παραδίνου οτου Θιό
τοί ρτά χέρια σας. Τοί μι πήραν τά
κλιάματα. Σάν έφίβγα άμ του Δη-
μαρχείου, πού τσιώνταν μες τ' μι-
γάλητ ντ' κάμαρα χλιάδης τά τφέ-
τσα σά λέσο, είμνταν σά τά μ' εί-
χαν ξιρζώσ' άπου μέσα άπ τά σπλάγ-
χναμ του τζιγέριμ του μάβρου.

Τίλιγια θά τούν ύπουφέρου τού-
τουν τούν καμό; Τίλιγια θάν άλι-
στριντίσου του χουρισμότ' τφιτσούμ;
Δέ θά του βαστάξουν. Νάρι ή γ'
Άβγουστους τοί νά μην έχου τφέτο
νάβγου οτου άβ', δέν είναι πράμα γιά
νά γένη. Θά πιθάνου.

Έχου όμοσι μάνλιπίδα. Μ' είπι
ένας φίλουσιμ Γερμανός πού ξέρου
πούς άγαπά πούλυ τούν τόπου μας,
πούς του τζιρό τ' άβγιοθ θά μας τ' έ-
ξαναδόσιν νά κάνουμι του κέφ μας.
Γιατί το οι Γερμανοί είναι τριακλή-
δισ οτου κυνηγ τοί δέ θέλιν τσόλας
νά μάς στινουχουρέσιν γιατί μάς
άγαπούν, σά π' τς άγαπούμι τοί
μεις.

Θά ζήσου του λοιπόν μ' άφτήνιαν
τν Ιλιπίδα. Σά μάς τά ξαναδόσιν, κα-
λά. Είδιμη θά παγαίνου γιά πάντα.
Τι νά γένη. Άς πάγι το ή Βασίλης
κουμπάνι γιά ντ νέα κατάστασ τοί
γιά ντ Ιφτυχία τς πατρίδας μας.
Χαίρειν

Βασίλης Αποίκους

Τριβολική έγκυκλοπαΐδεια

Γκαζολίνα. Ληστρικό μέσον γιά
τούς άπολυομένους στρατιώτες μας.
'Αραμπάς. Όχημα πολυτελείας
Τσιγάρο. Η λέξις περιέπεσεν εις
άχρηστειαν.
Ποτά. Βλέπε λέξιν «ύδωρ».

Μυστήριο!

Όλη ή Μυτιλήνη ένα μήνα σχεδόν
τόρα μοσκοβολά άπό άρωματισμέ-
νον καπνό. Που βρεθήκανε τόσα
μυρουδάτα τσιγάρα; Και τό κυρι-
ώτερο, πώς διοχετευθήκανε στην
κατανάλωση;

Άς έρχουνε...

Του πατεσιέρη συνεργάτη
μας κ. ΝΤΑΗ — ΠΑΝΑΗ

Τό λεπόν, μωρέ κύριε Στράτο
μου, έπειδής πολλοί στεναχωριούν-
νται, άμα λιγοστέψει ή ζάχαρη, τι
θά γίνει ό Βαλάκης, κρίνω όρθό
νά τως πώ πώς ό Νταή Παναής
δέν φοβάται τίποτας, γιαντ' είνε
παλληκάρι, όνομα και πράμα Ντα-
ής, και τό καλό τό παλληκάρι ξέ-
ρει κι άλλο μονοπάτι. Άφίνω πού
δέν θά λείψει ή ζάχαρη, γιαντι ή Γερ-
μανική Αυτοκρατορία βγάξει όση-
να θές, μι και νά λείψει άς είνε
καλά τά σύκα και τά σταφύλια.
Αύριο μεθαύριο θά βγούνε τά ά-
γιασμένα έτοϋτα φροϋτα και θά
δεις τόν καλό σου τό Βαλάκη νά
βράζει πετιμέζια καζανιές καζανιές
και νά τ' άποθηκείνι γιά τή χρή-
ση τση πατισερής του.

Και τώρα νά μου πούνε δέ σου
δίνουμε ζάχαρη, μούδε θά με νοι-
άξει καθόλου. Νά, νά μη χαρώ τήν
κοιγιά μου άν με νοιάντζει κουκου-
τσι. Και ξέρεις γιαντι; Γιαντι τών
φρονίμων τά παιδιά πριν πεινάσουν
μαγειρέβουν. Έχω πού λές έξη
λαΐνια πετιμέζι άπό σταφύλια και
τρεις λαΐνες άπό σύκο. Ηβλεπα
μακρότερα άπό τήν άκρη τση μύ-
της μου έγώ κ ήνοιάστηκα τότε-
νες πού ήπρεπε.

Και ξέρεις τί γλυκά φτιάχνει ένας
μάστορας τση πατισερωσύνης με
τά πετιμέζια! Νά τρώς και νά
γλύφεις τά δαχτυλό σου. Νά τρώ-
ει ή μάνα και του παιδιοϋ νά μη
δίνει. Άς ήσυχάσουνε, τό λεπόν
όσοι πονοψυχάνε γιά τόν Νταή
Παναή. Όσο γιά τσι νοικοκυρές
έγώ θά τσι δώκω τσι συνταγές νά
κάνουνε τά γλυκά τως φίνα και
καγιότερα άπό πριν. Άς έρχουνε,
όσες θένε, νά μ' άρωτήσουνε σ'
άργαστήρι μου, και θά με βρούνε
πρόθυμο.

Παναής Βαλάκης

Οικειότητα

Τά χαμίνια προσαρμόζονται πρώ-
τα πάντα με όλες τίς καταστάσεις.
Έτσι εξοικειωθήκανε τάχιστα και
με τή νέα κατάσταση. Άπ τή δεύ-
τερη μέρα της κατοχής κάνουνε πα-
ρέα με τούς Γερμανούς στρατιώ-
τες σαν παλιοί φίλοι. Και κάνουνε
άστεία ανάμεσό τους με τή γλώσσα
των βωβών βέβαια χωρίς νά παρε-
ξηγούνται.

Ένας τέτιος διαολάκος, περνόν-
τας άπ έξω άπ τήν κλινική Χατζη-
λεωνίδα στάθηκε στο πεζοδρόμιο
νά περιεργασθει μι ά στρατιωτική
μοτοσυκλέτα. Ό Γερμανός σκοπός
γιά νά τρομάξει τό χαμίνι έκανε
προσοχή χτυπώντας τό χέρι του
και τήν μπότα του ζωηρά. Ό μι-
κρός, χωρίς νά τρομάξει, γύρισε
και του άναπέδωκε τά ίσα κάνου-
τας στράκες με τίς γυμνές πατου-
νες του.

Φυσικά, τόσο ό σκοπός όσο κι οι
άλλοι Γερμανοί φαντάροι πού βρε-
θήκανε καντά, γελάσανε.

ΤΑ ΣΟΒΑΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

“Ας οργανώσουν τη δουλειά

“Η Μυτιλήνη α” την περασμένη εβδομάδα είδε ψάρια άφθονα και σχετικώς φτηνά. Αυτό οφείλεται, όπως μάθαμε στη μέριμνα του Γερμανού Λοιζήτου Von Schellwitz που όχι μονάχα επέτρεψε στους ψαράδες μας, δίνοντάς τους την υγιεινότητα ύλη, αλλά σχεδόν τους υποχρέωσε να βγαίνουν ταχτικά στο ψάρεμα.

Οι ψαράδες, οι μεγαλοψαράδες βέβαια, δικαιολογούσαν την άπροθυμία τους να βγούν στο ψάρεμα με το γεγονός πως δεν υπάρχουν μεταφορικά μέσα για να κουβαληθεί το ψάρι στην Αθήνα. Σα να μην είμαστε άνθρωποι και μεις έδω, και σα να πρέπει να την έχουμε τη θάλασσα γύρω μας μόνο για τον ελώδη πυρετό!

Δε λέμε πως δεν έχουν κάποιο δικιο και οι επιχειρηματίες της αλιείας. Αλλά θαρρούμε πως ή ζημιά τους ή μάλλον το διαφεύγον κέρδος μπορεί να αντισταθμιστεί, εάν οργανώσουν το ψάρεμά τους σύμφωνα με τις τωρινές συγκοινωνιακές συνθήκες, έτσι πού να μπορεί η παραγωγή να καταναλώνεται άμεσα σ’ όλο νησί, δίχως να χρειάζονται μεταφορικά μέσα. Αυτό θα μπορούσε να γίνει αν οι ψαράδες μοίραζαν τις Λεσβιακές ψαροακτές σε ζώνες, όπου να ψαρεύουν εκ περιτροπής. Τότε όλα τα χωριά θα τρώνε ψάρια σπαρταριστά και φυσικά οι ψαράδες δε θα ζημιώνονταν.

Τα φλογοβόλα

Για θυμηθείτε την εποχή πού οι καπνιστές δεν άλλαζε ο καθένας το τσιγάρο πού συνήθιζε να καπνίζει! Άλλος ήθελε τόν ασσο του, άλλος τόν άριστό του, κι άλλος τόν «έγκώ» του. Έγωισμός! Ποιός καταδεχόταν να φουμάρει «Φλόγα» Χιωτέλη; Πρέστουχο τσιγάρο. Για τούς χωριάτες. Τώρα ή «Φλόγα» έκδικείται. Άρες φυλάγουν ούρα έξω απ τόν κεντρικό γραφείο Χιωτέλη και κάνουν χίλιους τεμενάδες οι τέως ιδιότροποι φουμαδόροι για ν’ άρπάξουν ένα φλογοβόλο πακετάκι. Ουδέποτε, φανταζόμαστε, οι άδελφοί Χιωτέλη θυμούνται να ήσαν τόσο δημοφιλείς σαν τώρα πού δλοι, φιλομειδέστατοι, τούς χαιρετούνε πρώτοι από μακριά και τούς ανοίγουνε τόπο να περάσουνε.

Οι καμπάνες.

Πολύ ψυχολογημένη ή έγκριση των Γερμικών Άρχων να παίξουν οι καμπάνες των εκκλησιών σαν και πρώτα. Η καμπάνα θυμίζει ειρήνη. Και μās άποζημιώνει τώρα κάπως ο άχος της για τόν βουβό Πάσχα πού κάναμε, ενω συγχρόνως μās χαροποιεί ή σκέψη πως τόν επόμενο Πάσχα —ζωή νάχουμε—θα τόν γιορτάσουμε με χαρούμενες κωδωνοκρουσίες.

Οι τέως

Για να μην άνεγκρύνεται το κοινόν άδικα, καλό θάναι οι ποτοποιοί νά προσθέσουν στην ταμπέλα τους τή λέξη «τέως».

Μην άκούτε τις γυναίκες

Τό ρακι τελειώνει, τέλειωσε. Σήμερα αύριο δε θάν ύπάρχει ούτε σταγόνα. Δε μιλούμε για τόν καλό καζανιασμένο ρακι. Αυτό δέν ύπάρχει έδω κ’ ένα μήνα, Για τή ματσούκα μιλούμε, για τόν άκβα φόρτε, πού οι μπεκρηδες τόν βρήκανε έξαιρετο, σα δέν ύπηρεχε πιά τόν άλλο, και συνοριόντουσαν ποιός θα πιει τόν πιότερο.

Και τώρα τι θα γίνει, δεδομένου πως δέν ύπάρχει μήτε κονιάκ, μήτε κρασί μήτε ξύδι μήτε τίποτα! Τι θα γίνουν οι μπεκρηδες; Πως θα ξεχνοϋνε τάν τέρτια τους οι νταλγκαδιασμένοι; Πως θα γράφουμε τάν άρθρα μας οι δημοσιογράφοι; Και, τόν σπουδαιότερο, πως θα τάν διαβάζουν οι νηφάλιοι άναγνώστες; Τόν πρόβλημα δέν είνε απλό. Και πρέπει οι Άρχες να λάβουν έγκαίρως τάν επιβαλλόμενα μέτρα.

Οι γυναίκες βέβαια θα είνε κατενθουσιασμένες με τήν έλειψη. Μα οι γυναίκες δέν ξέρουν τόν συμφέρο τους. Άν οι πεκρηδες πού δέρνανε τις γυναίκες των ήτανε ένα ποσοστό 10 οσο τώρα άς ετοιμαστοϋν όλες οι μπεκροσύζυγες να

τις τρώνε με τόν παραμυθό.

Για όσους άρμόδιους ύποτιμούν τούς κινδύνους απ τόν τέλειωμα τού ποιοτϋ θυμίζουμε ένα επίκαιρο παραμυθάκι.

Μιά φορά ένας Σουλτάνος, βλέποντας πως οι ύπηκοοί του δουλεύανε σαν μερμήγκια, διάταξε τόν Βεζύρη του να τούς φορτώσει κι άλλους φόρους. “Υστερ” από λίγο έστειλε άποσταλμένους σ’ όλη τήν αυτοκρατορία του να δούνε πως άτνίκριζε ο λαός τάν νέα φορολογικά μέτρα.

— Πίνουν και γλεντοϋν εΐτανε ή άναφορά τών κατασκόπων.

— Διπλασίασε τούς φόρους πρώσταξε πάλι ο Σουλτάνος.

“Όταν ξαναγύρισαν οι άποσταλμένοι και άνέφεραν πως ο Λαός είνε μεθυσμένος μερονυχτίς, τότες ο Σουλτάνος εΐπε στο Βεζύρη του.

— Τώρα φτάνει.

Κοντά στο νοϋ πως οι γυναίκες δέν έχουνε μήδε τόν έκατοστό απ τόν μυαλό εκείνου τού Σουλτάνου, θεός σωφρέστονε.

Τι κάνι γ’ Ιβρώπ!

“Άν μπορεί κανείς άς πει πως οι Γερμανοί δέν είνε ο πιό έφευρετικός λαός τού κόσμου σε όλα. Δεκαπέντε όλόκληρα χρόνια ή Κυκλόπεια άποθήκη τού Πετροπούλου, μās πίεζε τάν στήθη σα βραχνός. “Όλα αυτά τάν χρόνια καθώς επίσης και δυό χιλιάδες πριν ή Μυτιλήνη δέν εΐχε μίαν αίθουσα μεγάλη, πού να μπορεί να χωρέσει χίλιους θεατές ή και άκροατές έστω. “Επρεπε νάρθουν οι Γερμανοί στον τόπο μας για να μās βάλουν και σ’ αυτό τάν γυαλιά. “Άψε σβήσε άμα άποφασίσανε να δόσουν τή συναυλία τους για τάν λαϊκά συσσίτια, άνακαλύψανε πως ή Μυτιλήνη εΐχε αίθουσες τέσσαρες κ’ όχι μίά μέσα σ’ ένα και τόν αυτό κίριο, πού χωροϋνε από τρεις χιλιάδες άκροατές ή κάθε μίά. Να αυτά κάνει ή Εύρώπη.

Νύχτ

Κάποις σωφέρ προσπαθοϋσε να συνηνεηθεί μ’ ένα Γερμανό στρατιώτη, ο ύποιος στα νοήματα τού σωφέρ άπαντοϋσε: «νύχτ».

“Ο σωφέρ στην άπελπισία του κάλεσε ένα συνάδερφό του... Γερμανομαβή για διερμηνέα.

— Τι λέει, μωρέ ο φίλος μας;

— Λέει πως έχεις νύχτα, μεσάνυχτα από Γερμανικά έήγησε ο διερμηνέας.

80, 70, 50,

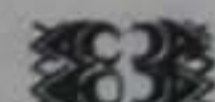
Τάν πρώτα κεράσια φανήκαν πριν 15 μέρες στην άγορά για να μās τρομοκρατήσουν με τούς άστρονομικούς αριθμούς τής τιμής των. “Ογδόντα δραχμές τήν πρώτη μέρα, εβδομήντα τή δεύτερη και τήν τρίτη πενήντα δπου και επιμένουν τάν καλά. Γιατί; Φαίνεται πως φοβούνται μην έξευτελισθοϋν άμα κατεβεί ή τιμή τους κάτω από ένα μάρκο.

Πολλές λύσεις

Στεναχωροϋνται οι συμπολίτες πού είνε υποχρεωμένοι να κάνουν ζεστά μάνια κάθε έποχή, πως θα τάν καταφέρουν έφέτος με τήν έλλειψη συγκοινωνίας.

Μα γιατί να στεναχωροϋνται; “Υπάρχει μίά λύση θαυμάσια. Να συνδυάσουν τή λουτροθεραπεία τους με παραθερισμό στις ωραιές άκτες τής Θεσμής λ.χ. ή στη ζεστή άγκάλη τού Κόρφου. “Ετσι κι άλιώς οι δουλιές δέν μās πολυβιάζουν αυτή τήν έποχή. Μ’ αυτόν τόν τρόπο θα χρειαστεί να πάνε μίά φορά με αυτοκίνητο και μίά άκόμα όταν επιστρέφουνε.

“Εάν όμως παρ’ έλπίδα ή ιδανική αυτή λύση δέν άρέσει, τότε γίνεται κ’ ένας άλλος συνδυασμός επίσης ύγιεινός: Λουτροθεραπεία με ιδροθεραπείαν. Αυτό επιτυγχάνεται άμα πηγαίνετε και γυρίζετε ποδαρόδρομο στα Θέρμα Κουρτζή.

Για δολ

— Πουλό βρίζι τούτ οι Γερμανοί, βρε πιδι, έλεγε ένας ταβερνιάρης σε μίά παρέα πελατών του.

— Τι λές καλέ;

— Τι θα πει τι λέγου; Δόσιτι προσουχή άμα μλοϋν ν’ άκούσιτι πού οϋλου τς διαβόλι έχιν στοϋ στόμαντουν.

— Καλέ τι διαβόλι! Γιαβόλ θα πει: και βέβαια.

Διά ταϋτα!

“Ο «Τρίβολος» βγαίνει διπλός σήμερα έπειδή δε βγήκε τήν περασμένη βδομάδα. Θεωρούμε άναγκαία τήν υποσαφήνιση για να μη μās τσιμπήσει ο Νόμος επί παραβίασει τών σχετικών διατάξεων, πού άπαγορεύουν τόν τετρασέλιδο.

Μη μās ξεχνοϋν

Στή Μυτιλήνη ως φαίνεται τόν τελευταίο καιρόν, δε θάλλει μόνον ή έλαία πού λέει ο ποιητής, αλλά και οι έθελοντες άρθρογράφοι.

Κάθε πρωί ή μάλλον κάθε βράδυ για νάμαστε ακριβέστεροι, δίδοτι βράδυ κυκλοφοροϋν οι έφημερίδες μας για να μην έχουν ίσως φίρα, ντεμπούταρει κι από ένας καινούριος άρθρογράφος ή άνταποκριτής.

Τόν κακό είνε πως όλοι τους είνε σοβαροί ως τώρα. “Όπως και νάχει, άς μην ξεχνοϋν και τόν «Τρίβολο». Και μεις έχουμε άνάγκη από συνεργάτες και μάλιστα πνευματώδεις και ιδεολόγους.

Οι νεάζοντες

“Αρχινήσανε τάν βάσανα τών Ιαματικών λουτρών. “Όλοι οι σκεβρωμένοι πού μās έκαναν τόν κοτίσονάτο, σπεϋδουν πρώτοι να άφήσουν τάν άλατά τους στην κολυμπήθρα τού Σιλωάμ τού Μακρύγαλου και μάλιστα κρυφά κρυφά για να μην τούς πάρουνε χαμπάρι τάν θηλυκά. Νομίζετε πως πάνε για κλεισιά όταν μπαίνουν και βγαίνουν στο λουτροθεραπευτήριο, έτσι πού κοιτάνε με προφυλάξεις δεξιά ζερβά.

Μα είνε λοιπόν τόσο άβάσταχτο βάρος τάν γηρατιά;

Θάρτει καιρός

Σε κάποιο δημόσιο γραφείο έγκατέλειψεν έσχάτως κάποιος άφρημένος τήν δμπρέλα του.

Τόν χαρακτηριστικόν τής γνώρισμα είνε πως είνε παλιά, όπως λέγει ή σχετική άνακοίνωσις. “Άν ο κάτοχος τής τή βαρέθηκε και τήν άφήκεν ως άχρηστη δε σκέφτεται καλά. Θάρτει καιρός πού θα τή θυμηθεί και θα τήν άποθυμήσει. “Εκτός αν σκέφτεται εν καιρϋ ν’ άγοράσει μουσαμαδιά.

Μαγική εικών

Οι μεγάλοι μας κύνηγοι

Που είνε τόν τουφέκι του;